

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ

(Суми, 23-24 квітня 2015 року)

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІДИОМ В ХУДОЖНІХ ТЕКСТАХ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)

Сибірцева Ю. С., студ. групи ПР-13

Ідіома це фразеологічна одиниця мови, якій характерна стійкість, зміст якої не дорівнює сумі значень складників слів. Дуже вузьке і структурно лімітоване тлумачення ідіоматики призвело до того, що ідіоми досліджувалися більш на рівні словосполучення.

Ідіоми можуть використовуватися в усному і писемному мовленні (художній літературі, публіцистиці, тощо), їхня структура та семантичні особливості ще не досить вивчені. До їх складу відносяться не лише фразеологізми усіх типів, а навіть і приказки, прислів'я, крилаті вислови, цитати, тобто паремії.

Фразеологічні єдності характеризуються образною мотивованістю значень складників, проте, подібно до зрощень, ідіоми являють собою неподільне ціле. Ідіоми обов'язково мають у своїй структурі вільні та фразеологічно зв'язані значення. М. Шанський ввів такий тип класифікації фразеологічних виразів, як «речення з переосмисленим складом компонентів» [1, 644]. У ХХ ст. на зміну структурно-семантичній класифікації з'явилася функціональна класифікація. На основі функції фразеологізмів вони були поділені на дві великі групи: 1) номінативні фразеологізми (виконують суто номінативну функцію; 2) номінативно-експресивні фразеологізми (крім номінативної, виконують ще й експресивну функцію, допомагаючи мовцеві висловити певні емоції, своє ставлення до ситуації тощо).

О.Швейцер розглядає також класифікацію ідіом американського варіанту англійської мови. В цій класифікації розрізняються ідіоми часткові американізми та ідіоми-повні американізм. У часткових американізмах загально англійське значення залишилося первинним, а американське є вторинним, таким, що розвинулося на основі першого (прикладом можуть бути фразеологічні звороти *dark horse* – «темна конячка, невідомий кінь на змаганнях» – «маловідомий кандидат на виборах» або *roaring forties* – «сорокові широти Атлантичного океану» – «центральний район Нью-Йорка»). Повний американізм властивий лише американському варіанту англійської мови (*to come right with a bang* – блискуче пройти, мати великий успіх, *big time* – великий, значний, *to be on the*

(*water*) wagon – обстоювати тверезий спосіб життя, не вживати алкогольних напоїв, *lone wolf* – людина, що діє самотійно, не шукаючи сторонньої допомоги). [2, 143-144].

Велика кількість багатозначних фразеологізмів мають два значення, які виникли внаслідок первісних метафоричних зрушень. Це такі вирази, наприклад, як *to face the music* – 1) стійко переносити неприємності, спокійно зустрічати критику; 2) відповідати за скоєне (аналогічно рос. «расхлебывать кашу»). Але серед них вирізняються також окремі одиниці, що мають більше трьох значень, наприклад: *to come up to the chalk* – 1) ставати на старт (спорт.); 2) бути на висоті, виконувати свої зобов'язання; 3) суворо дотримуватися правил, вимог; 4) енергійно діяти, бути у формі.

За допомогою ідіом, як виразників емоційного та оцінного ставлення до світу, письменники маніфестують людський фактор. Автори не тільки розважають читачів своєю дотепністю, але і намагаються доставити їм особливе естетичне задоволення. Твори Ч. Діккенса є найяскравішим прикладом використання всієї палітри виразних засобів мови. Він часто використовує прийом подвійної актуалізації, наприклад: *take somebody's arm* спочатку в якості ідіоматичної одиниці в значенні *взяти когось під руку, повісті до столу* і вдруге, у відповіді Сема - *в буквальному сенсі, тобто позбавляти когось руки*. Д. Голсуорсі використовує ідіому *between wind and water*, яка утворена від терміна *на рівні або нижче ватерлінії*. Ідіоматичне значення, яке розвинулося на базі термінологічного, відповідає виразу *не в брову, а в око*, тобто в найбільш вразливе місце.

Гра слів є одним з улюблених літературних прийомів письменників. Сукупність виразальних засобів мови якого-небудь художнього твору складають ідіолект письменника. Вони особливим чином організовують контекст і ставлять слова в такі мовні умови, в яких реалізуються різні сторони його семантики, що дозволяє авторам здійснити свій художній задум.

1. Кунин А. В. Основные понятия английской фразеологии как лингвистической дисциплины./ Англо-русский фразеологический словарь. – М. : «Русский язык», 1967. – 1260 с.
2. Колегаева И. Текст как единица научной и художественной коммуникации. / И. Колегаева. - Одесса: редакционно-издательский отдел обласного управления по печати, 1991. - 122 с.

3. Діккенс Чарльз. Великі сподівання / Пер. з англ.. Р. Доценка. - Харків: Фоліо, 2003. – 476 с.
4. Galsworthy, J. In Chancery / J. Galsworthy. - Brussels: Collins, 1961. - 285 p.

Наук. кер. – Дегтярьова Л. І., *ст.викладач*

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВНОГО ЖАНРУ «ІНТЕРНЕТ-ОГОЛОШЕННЯ ПРО НАЙМ НА РОБОТУ» (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)

Сіробаба І. П., *студ. гр. ПР-11,*
Дегтярьова Л. І., *ст. викладач кафедри ГФ*

Феномен Інтернету породив не лише нове комунікативне середовище, але й став об'єктом численних наукових досліджень, в тому числі й лінгвістичних. Проблематика дослідження текстів мережі Інтернет привертає увагу все більшої кількості філологів, а саме структурні, лінгвістичні, когнітивні та інші аспекти Інтернет-комунікації. Актуальність дослідження зумовлена стрімким розвитком комп'ютерних технологій, та потребою у виділенні та вивченні Інтернет дискурсу в цілому, та Інтернет-оголошень зокрема як особливого виду комунікації.

Вивченням Інтернет-оголошення займалися порівняно небагато науковців, серед яких можна виділити роботи Є. І. Горошко, Ю. Д. Бабаєвої, Л. Ф. Компанцевої, Е. К. Достовалової.

Для подальшого дослідження слід визначити поняття «жанр». Жанр - це стійкий тип тексту, об'єднаний єдиною комунікативною функцією, а також подібними композиційними і стилістичними ознаками. Л. Ю. Іванов наводить досить широку класифікацію жанрів, виділяючи їх за аналогією з жанрами інших сфер спілкування і об'єднуючи у відповідні групи [1, 134]: загально-інформаційні, науково-освітні та спеціальні інформаційні, художньо-літературні, ділові та комерційні жанри.

В. Є. Чернявська визначає «оголошення» як лексичне позначення різновиду текстів, які охоплюють різні типи письмових повідомлень публічного характеру для цільових груп. Їхня основна функція – повідомляти, анонсувати [2, 66].

Тексти оголошень про роботу як правило організовані за тематикою та конкретною галуззю: "Art Heritage, Charities, General,